ҺӘЈКӘЛӘР ВӘ БАЈРАГЛАР

Һәнәк бир издиһамын нә учу, нә бучағы көрүнүр. Бир чај кими јавашјавош ахыб далгаланыр. Күнаш дә санки бу күн даһа парлагдыр, даһа нурлуҗадыр. Ишыгларымыз шафәг-шафәг һәр јерә сәпаладыгча, һәм табиәт, һәм дә үрәкләри севинч вә фәрәһ катирир. Санки бу күн һәјкәлләр дә чанланыр, севинир, издиһама гошулур. Һәлә јелләнән гызыл бајраглар... Бу умман издиһамын гызыл лаләләри кими шафәг сачыр. Бир мај бајрамында јер дә, көј дә ишыг данизинә гәрг олуб. Бу бајрам күну һеч кас әдә галмыр, бәһар кими әзүнү чәла атыр, ишыга, шафәгә, күлә-чичәјә гарышыр, һәр тәрәфдан ахыб кәлән һәгиґәтләрин далғасында ирәлиләјир. Азадлыг вә сәадәт бајрамыдыр. Бәһары, онун көзәлликләрини дујан кимин, бу азадлығы, бу сәадәти дујмаг, шафәгләр алтында јол кетмәк, шән һәгиґәт ешитмәк нә гәдәр көзәлдир!

Нәриманов проспекти боју нча ахан издиһамын арда-арасы көкәлир. Бәлкә, јарпаглы оағчада әзәмәтли бир һәјкәл јаралыр. Мәшәди өзүзбәјан чичәкли-фикирли издиһама бахыр. Һамы онун јанында кечиб кедир, дөрмәт вә ептирамла ајаглары алтына күл-чичәкләр гојур. Ону ким танымыр, ким биламир ки, о өз һәјатыны бу азадлыг, бу сәадәт үчүн фүрсәт верио. Ингилабын аловлары, фыртынаһлары гојнундан кечиб кедән, кечә-күндүз халғыны дүшүнән, ону зулмәтин ичиндән чыхарыб сәһәрә говушдурмаг үчүн чалышан, фәдакар, мәтин бир инсан! Өзү һәјкәлә дөнсә дә, әмәлләри јашајыр. Бу издиһама бир бахын, һәр јанда севинч, һәр јанда күл-чичәк, һәр јанда бајраглар... Јелләнән, гызаран, шафәг сачан, лаләә бајраглар! Һәјкәл чанланыр, севинир, фәрәһләнир. Издиһам исә ләнкәр вура-вура нәғмәләр гојнунда ахыр.

Тез јол верин, канчлык кәлир
Бир вүгарла, бир инәмла,
Мәтин-мәтин аддымларла
Ахыб кедир издиһамла.
Күлүр јерләр, күлүр көләр,
Күлүр бу күн каинат да,
Нә көзәлдир нәфес алыб
Өмүр сүрмәк бу һәјатда.

Бакыда јарашыглы, көзәл бир көсәбә вар. Бу көсәбәнин сәси узаглардан, өтән илләрдән кәлир. О вахт бура кичик, көһнә, учут-сөкүк евләрдән ибарәт чәллүк бир јер иди. Ондан азча аралыда исә кенишлик варады, чәмәнлик, бир дә гајғылы даг варды. Илк дәфә 1900-чү илдә, фәһләләр бу дағын әтрафында Бир мај нүмајишинә чыхдылар. Сонра исә 1907-чи илдә бура мәтин ингилабчы Серго Орчоникидзе кәлди, һәмин илин мајында јенә нүмајиш олду, фәһләләр әлләриндә гызыл бајраглар даға догру ирәлиләјирдиләр. Онлар Серго Орчоникидзенин рәһбәрлији алтында 1 Мајы гејд етдиләр. Бу даг онларын мүгәддәс, әзиз бир јери иди. Чүнки Бакы фәһләләри кизли сијаси дәрнәкләринин мәшғәләләрини бу дағда кечириридиләр. Инди исә онлар нәғмә охуја-охуја күнәшин гызыл ишыглары алтында шәнлик едирдиләр. Аччар бу шәнлик узун сүрмәди. Полисләр хәбәр тутдулар, Серго Орчоникидзени, фәһләләрдән бир дәстәсини һәбс етдиләр. Буна бахмајараг бу күн онларын һафизәсиндә һәмишәлик галды. Чүнки бу бајрам, бајрам митингиндә Серго Орчоникидзенин, Алјоша Чапаридзенин ијрасында бу бајрагларын арасында даһа әзәмәтли, даһа нурлу көрүнүр.

Бу күнләрдә Сосиалист Әмәји Гәһраманы Зәминә Асланова илә көрүшдүк. Өз әлинин һалал зәһмәти илә учалан, ад-сан газанан Зәминә нә гәдәр тәвазөкар, мөһрибан, садә, гајғыкеш, үрәји ачыг бир инсандыр. Һалал зәһмәтинә көстәрдији бөјүк сәдәгәт она сәадәт вә хошбәхтлик кәтирмишдир. Тәкчә она јох, бригадасында чалышан бүтүн кәнч гызлара! Онларын һамысы ејни һәвәслә, ејни мәһәббәтлә ишләјир, јүксәк, нәчиб һисс вә дүјгуларла јашајыр, фираван һәјата, ад-сана, шөһрәтә говушурлар. Бир көрүшдүјүмүз вахт Зәминә Асланованын сөһбәт едә-едә бир көзү көјдә—булудларда иди. Истәјирди ки, даһа јағышы јагмасын, тезликлә сәпинә башласынлар. Гызларын арасында да сөһбәт аччар сәпиндән кедири. Сабирабад рајонундакы 26 Бакы комиссары адына колхозун шөһрәтини бу гызлар, башда Зәминә Асланова олмагла, һәр јана јајмышлар. Әсл гәһрәманлыг, әсл һүнәр будур! Һалал зәһмәтлә учасасан, коллективин дә башыны уча едәсән! Мәһз белә адамлара сәадәт даһа чох јарашыр вә бу күн — бајрамда әлләриндә бајраг, дилләриндә нәғмә нүмајишә чыхан инсанларын сәадәти бөјүкдүр!

Совсуз инсан далғалары
Узаглардан ахан чајдыр,
Бирничи Мај бајрамындан
Кәлән бөјүк бир алајдыр.

Издиһам ашыб-дашыр, нәғмә нәғмәјә, чичәк-чичәјә гарышыр. Кичик издиһамлар бир-мириә говушур, бөјүк вә һәнәнк бир издиһама чевирир. Бүтүн инсанлар өир мүгәддәс һәјкәлин өнүндән кечмәк үчүн чан атырлар, даһа рәһбәримиз В. И. Ленинин һәјкәли өнүндән! Санки һамы она һесабат верир, өу хош күнләр, бу сәадәт, бу ишыг үчүн минәтдарлыгыны билдирир. Адама елә кәлир ки, бу һәјкәл һәнәнк океанын гарышсында дәјанмышдыр. Издиһам кечиб кетдикчә, онун арасынча јенә минләр, милјонлар кәлир. Бу елә издиһамдыр ки, јолу ингилаб аловлары ичиндән башлајыб ән көзәл бир күнә — коммунизмә догру кедир.

Елләр нүмајишә ахыб шән кәлир,
Ишыглы јолларла күкәшдән кәлир.
Хазәр саһилиндән Муган, Мил
кечир,
Санки зәфәр долу нечә ил кечир.
Издиһам ахмајыр, ахыр Араз, Күр,
Үмманын јанында умман көрүнүр.
Ахыб бу нүмајиш сәһәрә кедир,
Көләчәк ајлара, илләрә кедир.

Даһи рәһбәримиз Ленинин әли ирәли узанмышдыр. Бөјүк вә ишыглы бир көләчәји көстәрир. Һамы она мәһәббәтлә бахыр, даһи һәјкәл кими јох, чанлы инсан кими көрүр. Бу заман издиһамла бирликдә машында уча бир бурут һәрәкәт едиб һәјкәлин јанындан кечир. Елә бил Хәзәрдәки бүтүн бурулар вә үзән гурғулар да мапшынын архасынча кәлиб бу издиһама, ахына говушур. Һамы бир нәфәр кими — алим дә, фәһләдә, колхозчу да, төләбә дә өз јахшы ишләри, әмәкләри илә санки даһи рәһбәрә рапорт вериб кечирләр. Республикамызын сон илләрдә әлдә етдији гәләбәләр бүкүнкү бајрам шәнлијини, севинчини, сәадәтини бирә мин гат артырыр...

Һәјкәлләр вә бајраглар пајтахтымызы танынмаз едиб. Издиһамын башы үстүндә бајраглар ирәлиләјир, ирәлиләјир...

Һара бахсан, севинч болдур,
Фәрәһ болдур, чичәк болдур.
Издиһамын кетдији јол
Көләчәји кедән јоллур!

Сәадәт шафәглери һәр тәрәфдә зәрәр јаныр, фишәнкләр кими инсанларын башынын үстүндән төкүлүр. Күнәшин јери-көјү бәзәјән ишыгларына гарышыр, инчи кими, дүрр кими јагыр вә санки бир инсанын әлләри буларын һамысыны көтүрүб бүтүн дүнја боју сәпәләјир.

Тофиг МАҺМУД.